

Polisi Risgiau yn Sgîl yr Hinsawdd Partneriaeth Pensiwn Cymru

Cyflwyniad

- 1 Partneriaeth Pensiwn Cymru ("y Bartneriaeth") yw'r trefniant i gronni asedau wyth cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cymru ("yr Awdurdodau Cyfansoddol").
- 2 Goruchwylir trefniadau buddsoddi'r Bartneriaeth gan Gydbwyllgor Llywodraethu ("y Cydbwyllgor") gyda chefnogaeth Gweithgor Swyddogion ("y Gweithgor") a chânt eu gweithredu drwy gronfeydd cyfunol a reolir gan ei "Reolwyr Buddsoddi".
- 3 Mae Partneriaeth Pensiwn Cymru ('y Bartneriaeth') yn cydnabod bod newid yn yr hinsawdd yn peri risg ariannol sylweddol i'w rhanddeiliaid, yr Awdurdodau Cyfansoddol. Mae modd i newid yn yr hinsawdd darfu ar systemau economaidd, ariannol a chymdeithasol.
- 4 Mae'r Bartneriaeth yn ymwybodol y gallai newid yn yr hinsawdd arwain at gam-brisio asedau a chyfleoedd buddsoddi unigryw. Mae'r Bartneriaeth o'r farn y bydd ei hymlyniad wrth bolisiau buddsoddi cyfrifol a strategaethau lliniaru risgiau yn sgîl yr hinsawdd yn golygu ei bod mewn sefyllfa dda i adnabod y chyfleoedd buddsoddi posibl hyn ac i elwa arnynt er budd ei Hawdurdodau Cyfansoddol.
- 5 Mae'n anhysbys beth fydd yr effaith bosibl ar Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth a'u rhanddeiliaid mewnol (Aelodau'r Cynllun a Chyflogwyr) o ystyried ansicrwydd polisiau a'r effaith ffisegol anhysbys yn deillio o systemau amgylcheddol. Mae'r risgiau i'r Awdurdodau Cyfansoddol sy'n deillio o newid yn yr hinsawdd yn cynnwys, ond nid yn gyfyngedig i:
  - 5.1 Risgiau ffisegol: fel difrod i eiddo o ganlyniad i lifogydd neu lai o law yn arwain at fethiant cynydu. Gallai Awdurdodau Cyfansoddol deimlo effaith o'r fath yn uniongyrchol, neu fe allai effeithio ar yr enillion a delir i Aelodau Cyfansoddol gan gronfeydd y Bartneriaeth;
  - 5.2 Risgiau pontio: sef y risgiau ariannol sy'n deillio o newidiadau i bolisi a thechnoleg i addasu i economi carbon is ac i ba raddau y mae'r rhain yn effeithio ar yr enillion a delir i'r Awdurdodau Cyfansoddol o gronfeydd y Bartneriaeth;
  - 5.3 Risgiau o ran atebolrwydd: sef y costau posibl sy'n deillio o bartïon sydd wedi dioddef colled neu niwed oherwydd newid yn yr hinsawdd yn gofyn am iawndal gan y rhai y maent yn eu dwyn yn gyfrifol.
- 6 Mae'r polisi hwn yn amlinellu sut y bydd y Bartneriaeth yn mynd i'r afael â gofynion yr Awdurdodau Cyfansoddol o ran risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd ac yn monitro'r risgiau hyn.
- 7 Caiff y polisi hwn ei adolygu gan y Bartneriaeth yn flynyddol ac, os oes angen, argymhellir newidiadau i'r polisi i'r Cydbwyllgor a'r Gweithgor gytuno arnynt. Yn rhan o'r broses adolygu flynyddol, bydd y Bartneriaeth yn ystyried y risgiau esblygol i'r Awdurdodau Cyfansoddol a gofynion yr Awdurdodau.
- 8 Bydd y polisi hwn yn ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016 ac unrhyw ganllawiau perthnasol a ddarperir gan Fwrdd Cyngori'r Cynllun ("y Bwrdd Cyngori"), Y Weinyddiaeth Dai, Cymunedau a Llywodraeth Leol, Y Panel Rhynglywodraethol ar y Newid yn yr Hinsawdd a Llywodraeth Cymru.
- 9 Wrth gynnal y polisi hwn a gweithredu arno, bydd y Bartneriaeth yn cynnal trafodaethau parhaus â'i Weithredwr, ei Rheolwyr Buddsoddi a'i Chynghorydd Goruchwyllo. Bydd y Bartneriaeth hefyd yn gofyn am sylwadau gan drydydd partïon pan fo'n briodol.

Credoau

- 10 Mae'r Bartneriaeth wedi sefydlu cyfres o gredoau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd. Mae'r rhain yn sail i sut y mae'n ymdrin â'r risg bosibl sy'n deillio o newid yn yr hinsawdd, a'r dull y mae'n ei ddarparu i'r Awdurdodau Cyfansoddol hwyluso'r broses o reoli'r risgiau y maent hwythau yn eu hwynebu sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd. Dyma gredoau'r Bartneriaeth:
- 10.1 Mae risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd yn systemig eu natur ac mae modd iddynt effeithio i wahanol raddau ar yr enillion a delir o bob dosbarth a sector asedau. Gall effaith o'r fath fod yn gadarnhaol neu'n negyddol.
- 10.2 Mae'n ddyletswydd ar y Bartneriaeth i adnabod ffynonellau posibl o risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd wrth ddatblygu unrhyw is-gronfa a/neu gaffael unrhyw wasanaeth gan ddarparwyr a, lle bo angen, ceisio sicrhau y caiff risgiau o'r fath eu rheoli'n briodol a'u cyfleu i randdeiliaid.
- 10.3 Gall unrhyw ymgais i reoli a lliniaru risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd hefyd roi cyfleoedd i fuddsoddwyr hirdymor fel Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth;
- 10.4 Mae'r Bartneriaeth wedi penodi darparwr gwasanaethau ymgysylltu arbenigol i drafod ystod o faterion yn uniongyrchol gyda chwmnïau y mae wedi buddsoddi ynddynt, gan gynnwys risgiau yn sgil yr hinsawdd, er mwyn gwella gwerth hirdymor buddsoddiadau'r Awdurdodau Cyfansoddol o fewn y Bartneriaeth. Yn rhan o'i gyfarwyddyd, bydd darparwr gwasanaeth ymgysylltu y Bartneriaeth yn cydweithio â pherchnogion asedau eraill er mwyn sicrhau bod gweithgareddau ymgysylltu'r Bartneriaeth mor effeithiol â phosibl. Mae'r Bartneriaeth yn credu y gall cydweithio â pherchnogion asedau eraill a'i rheolwyr buddsoddi fod yn ddull effeithiol o ymgysylltu â chwmnïau y buddsoddwyd ynddynt a chodi ymwybyddiaeth o faterion sy'n ymwneud â'r hinsawdd.

Amcanion

- 11 Amcan y Bartneriaeth wrth baratoi a gweithredu'r polisi hwn yw:
- 11.1 dangos i'w randdeiliaid bod y Bartneriaeth yn ystyried newid yn yr hinsawdd a'r risgiau yn sgil yr hinsawdd sy'n gysylltiedig â hynny;
- 11.2 galluogi'r Awdurdodau Cyfansoddol i weithredu eu polisi eu hunain o ran risgiau yn sgil yr hinsawdd ynghyd â'u targedau ac uchelgeisiau o ran yr hinsawdd
- 11.3 amlinellu'n ffurfiol y gweithredu y bydd rhanddeiliaid yn dwyn y Bartneriaeth i gyfrif amdano.
- 12 O ran newid yn yr hinsawdd, amcan y Bartneriaeth ei hun yw lleihau'n gynyddol y tebygolrwydd y bydd risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd yn effeithio ar werth neu berfformiad yr asedau y mae'r Bartneriaeth yn eu dal.
- 13 Mae'r Awdurdodau Cyfansoddol yn gyfrifol am eu strategaeth fuddsoddi eu hunain, gan gynnwys eu polisi eu hunain ar risgiau yn sgil yr hinsawdd. Bydd y Bartneriaeth yn ymgysylltu â'r Awdurdodau Cyfansoddol i ddeall yn llawn eu Polisiâu Risg yn sgil yr Hinsawdd a'r hyn y mae angen iddynt ei wneud i gyflawni eu hymrwymadau polisi. Mae'r Awdurdodau Cyfansoddol yn ymwybodol y gall fod costau ychwanegol yn gysylltiedig â'r ffaith bod y Bartneriaeth yn hwyluso'r buddsoddiadau hyn. Bydd y Bartneriaeth a'r Awdurdodau Cyfansoddol yn cydweithio i ganfod atebion ymarferol i sicrhau y caiff risgiau yn sgil yr hinsawdd eu trafod a'u rheoli yn y ffordd fwyaf addas.
- 14 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod y bydd yr Awdurdodau Cyfansoddol yn datblygu ac yn cynnal eu hamcanion a'u polisiâu eu hunain ar newid yn yr hinsawdd.

Strategaeth

- 15 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod ei bod yn bosibl i risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd effeithio ar bob ased i ryw raddau, yn enwedig risgiau pontio, ond bod y math o sector, daearyddiaeth, ansicrwydd polisi ac amserlenni buddsoddi yn allweddol o ran penderfynu ar yr amlygiad i risgiau yn sgil yr hinsawdd.
- 16 Gan gydnabod ei chynigion a'i threfniadau buddsoddi presennol, bydd y Bartneriaeth yn canolbwyntio'n uniongyrchol ar amlygiad i risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd o fewn ei thaliadau ecwiti. Fodd bynnag, bydd y Bartneriaeth yn ystyried risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd mewn dosbarthiadau eraill o asedau, er enghraifft incwm sefydlog, os bydd amgylchiadau'n caniatáu neu'n ei gwneud yn ofynnol iddi wneud hynny. Bydd y Bartneriaeth yn ceisio darparu atebion i risgiau yn sgil yr hinsawdd ym mhob un o'i his-gronfeydd, gan gynnwys asedau'r farchnad breifat.
- 17 Bydd y Bartneriaeth yn darparu amrywiaeth o is-gronfeydd ac atebion gweithredu sy'n caniatáu i'r Awdurdodau Cyfansoddol gyflawni eu targedau lleihau carbon eu hunain.
- 18 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod pwysigrwydd monitro amlygiad i risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd mewn ffyrdd gwahanol. Un ffordd y bydd y Bartneriaeth yn hwyluso hyn yw trwy fonitro amlygiad pob is-gronfa i risg carbon i sicrhau bod yr holl wybodaeth ar gael i'r Awdurdodau Cyfansoddol. Bydd y Bartneriaeth yn archwilio'r ffordd orau o asesu amlygiad i risgiau yn sgil yr hinsawdd ar gyfer pob is-gronfa. Mae'r Bartneriaeth yn credu y gall cyflenwyr allanol fod yn ffordd gost-effeithiol o wella ei gallu i asesu amlygiad i risgiau yn sgil yr hinsawdd. Caiff dadansoddiad o'r hyn y mae cyflenwyr presennol yn ei gynnig ei gynnal ar ôl cymeradwyo'r polisi hwn ac o leiaf yn flynyddol wedi hynny. Os caiff cyflenwr addas ei ganfod, caiff ei benodi.
- 19 Bydd y Bartneriaeth yn ystyried rhinweddau cynnal dadansoddiad o sefyllfaoedd ynghylch effaith economaidd bosibl risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd ac yn ceisio ffyrdd o gydweithio â darparwyr i rannu gwybodaeth am hyn â'r holl Awdurdodau Cyfansoddol. Fodd bynnag, mae'r Bartneriaeth yn nodi bod hwn yn faes esblygol, ac mae dadansoddiad o'r fath yn ei ddyddiau cynnar. Bydd y Bartneriaeth yn ymdrechu i'w gwneud yn haws dadansoddi sut y bydd sefyllfaoedd o ran hinsawdd yn effeithio ar holl asedau'r Bartneriaeth fel ffurf ychwanegol o asesu risgiau yn sgil yr hinsawdd i gefnogi'r Awdurdodau Cyfansoddol i ymgorffori'r asesiad hwn i'w strategaethau ariannu a buddsoddi.
- 20 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod hyfforddiant ac addysg yn hanfodol er mwyn sicrhau canlyniadau da i'w rhanddeiliaid a bydd yn dyrannu adnoddau i sicrhau ei bod yn ymgymryd â hyfforddiant ac addysg reolaidd ar risgiau yn sgil yr hinsawdd. Mae'r Bartneriaeth wedi ymrwymo i gynnal o leiaf un sesiwn hyfforddi flynyddol yn ymwneud â risgiau yn sgil yr hinsawdd ar gyfer ei holl randdeiliaid. Mae'r Bartneriaeth yn datblygu cynllun hyfforddi blynyddol ar y cyd â'r awdurdodau lleol, a dyma'r dull y mae'r Bartneriaeth yn ei ddefnyddio o fesur gofynion hyfforddiant ei randdeiliaid o ran risgiau yn sgil yr hinsawdd.

Gweithredu

- 21 [Mae sut y mae'r Bartneriaeth yn dewis rheolwyr wedi'i nodi yn ei Pholisi Buddsoddi Cyfrifol. Mae gan Reolwyr Buddsoddi is-gronfa y Bartneriaeth gyfrifoldeb dirprwyedig am herio'r rheolwyr ynghylch sut y maent yn ystyried risgiau yn sgil yr hinsawdd yn rhan o'i phroses dethol rheolwyr.](#)
- 22 Mae'r Bartneriaeth yn disgwyl i'r Rheolwr Buddsoddi sicrhau bod yr holl reolwyr gweithredol sylfaenol yn ymgorffori'r ystyriaeth o risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd i'w proses fuddsoddi ac i herio rheolwyr sylfaenol yn rheolaidd i ddangos tystiolaeth o sut y maent yn gweithredu.

- 23 Bydd y Bartneriaeth yn gweithio gyda'i Rheolwyr Buddsoddi i sicrhau eu bod yn ystyried ac yn cynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd yn eu prosesau buddsoddi. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod rheolaeth effeithiol o risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd o fewn portffolios yn bwysig o ran sicrhau eu bod yn cyd-fynd â nodau cytundeb hinsawdd Paris ac y bydd pob Rheolwr Buddsoddi yn gyfrifol am ei ddull ei hun ac yn ymgorffori risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd i'w proses fuddsoddi a gaiff ei hasesu a'i gwerthuso wrth eu penodi. Bydd y Bartneriaeth, o leiaf yn flynyddol, yn adolygu dull y Rheolwr Buddsoddi i sicrhau ei fod yn briodol o hyd.
- 24 Nodir dull y Bartneriaeth o ymdrin â stiwardiaeth yn eu Polisi Buddsoddi Cyfrifol. Bydd y Bartneriaeth yn pwysleisio pwysigrwydd ymgysylltu ar risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd i'r sawl sy'n darparu ei wasanaethau pleidleisio ac ymgynghori. Yn benodol, bydd y Bartneriaeth yn annog ei darparwr gwasanaeth ymgysylltu i ymgysylltu â chwmnïau y buddsoddiwyd ynddynt ar faterion sy'n ymwneud â'r hinsawdd, gan gynnwys cynnydd yn y datgeliadau ynghylch risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd gan gwmnïau i fuddsoddwyr.
- 25 Mae'r Bartneriaeth yn ffurfio ei Pholisi Pleidleisio ei hun a chyfres o egwyddorion ymgysylltu a fydd yn amlinellu sut y bydd yn defnyddio ei hawl i bleidleisio a sut y bydd yn ymgysylltu â chwmnïau y buddsoddiwyd ynddynt. Mae darparwr gwasanaeth pleidleisio trwy ddirprwy y Bartneriaeth yn gyfrifol am gyflawni'r polisiau hyn ar ran y Bartneriaeth.

Monitro/Adrodd

- 26 Bob chwarter bydd y Bartneriaeth yn monitro pa mor agored i risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd yw ei his-gronfeydd ecwiti, gan ystyried metrigau a all gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, amlygiad i gynhyrchwyr tanwydd ffosil a chronfeydd carbon; dwysedd carbon cyffredinol a sut y mae hyn yn cyd-daro ag ystyriaethau hinsawdd y dyfodol. Bydd y Bartneriaeth yn monitro newidiadau yn arferion y farchnad er mwyn sicrhau bod y Bartneriaeth yn gwbl ymwybodol o newidiadau mewn arferion gorau a dichonoldeb monitro risgiau sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd o fewn ei his-gronfeydd di-ecwiti o leiaf yn flynyddol.
- 27 Bydd y Bartneriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'w Rheolwyr Buddsoddi fonitro yr amlygiad i risg sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd a chrynhof'r canlyniadau yn eu hadroddiadau chwarterol. Bydd y Bartneriaeth hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Reolwyr Buddsoddi gynnwys metrigau o'r fath yn eu hadroddiadau chwarterol i Awdurdodau Cyfansoddol. Fel y nodwyd, bydd y Bartneriaeth yn disgwyl i'w Rheolwyr Buddsoddi ecwiti fonitro hyn i ddechrau, gyda'r disgwyliad y bydd ei Rheolwyr Buddsoddi di-ecwiti yn darparu'r wybodaeth hon cyn gynted ag y bo amgylchiadau yn caniatáu hynny o ran lansio is-gronfeydd a datblygiadau'r farchnad.
- 28 Darparwr pleidleisio trwy ddirprwy ac ymgysylltu y Bartneriaeth fydd yn gyfrifol am gynhyrchu adroddiadau chwarterol a blynyddol o weithgareddau pleidleisio ac ymgysylltu'r Bartneriaeth. Bydd yr adroddiadau yn dangos sut y mae'r Bartneriaeth wedi ymgysylltu a phleidleisio mewn modd sy'n rheoli risgiau yn ymwneud â'r hinsawdd.
- 29 Mae gan y Bartneriaeth uchelgais i adrodd ar gynnydd o ran yr hyn a wnaed i fynd i'r afael â risgiau yn sgil yr hinsawdd yn unol â'r fframwaith a osodwyd gan y Tasglu ar gyfer Datgeliadau Ariannol sy'n Ymwneud â Hinsawdd. Mae'r Bartneriaeth yn bwriadu mai ei hadroddiad cyntaf fydd hwnnw yn ymwneud â'r flwyddyn ariannol 2020/21.

Tryloywder

- 30 Bydd y Bartneriaeth yn annog, trwy ei chynrychiolwyr, yr holl gwmnïau y mae wedi buddsoddi ynddynt i ddatgelu yn unol â gofynion y Tasglu ar gyfer Datgeliadau Ariannol sy'n Ymwneud â Hinsawdd.

- 31 Yn flynyddol, bydd y Bartneriaeth yn paratoi ac yn cyhoeddi adroddiad a fydd yn rhoi manylion yr hyn a wnaed i gyflawni'r polisi hwn a'r canlyniadau a gafwyd.